

Prima instanță: judecător V. Holban

Dosarul nr.
2ac-444/19

DISPOZITIVUL DECIZIEI

02 octombrie 2019

mun.

Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Natalia Simciuc

Judecătorii

Liuba Pruteanu și Olga Cojocaru

Grefier

Veronica Karaagac

a examinat în ședință de judecată publică, apelurile declarate de SRL "Cos Trans Logistic" și SRL "Olimp", în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL "Cos Trans Logistic" către SRL "Olimp" privind încasarea datoriei contractuale, dobânzii de întârziere, clauzei penale și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 februarie 2019, prin care cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial, în conformitate cu art.385 alin. (1) lit. a), art. 389-390, 394 CPC,

d e c i d e:

Se resping apelurile declarate de SRL "Cos Trans Logistic" și SRL "Olimp".

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 februarie 2019, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL "Cos Trans Logistic" către SRL "Olimp" privind încasarea datoriei contractuale, dobânzii de întârziere, clauzei penale și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă din momentul pronunțării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele ședinței, judecătorul

Natalia
Simciuc

Judecătoria
Liuba Pruteanu

Olga
Cojocaru

Prima instanță: judecător V. Holban

Dosarul nr.
2ac-444/19

DECIZIE

02 octombrie 2019

mun.

Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Natalia Simciuc

Judecătoria

Liuba Pruteanu și Olga Cojocaru

Grefier

Veronica Karaagac

a examinat în ședință de judecată publică, apelurile declarate de SRL "Cos Trans Logistic" și SRL "Olimp", în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL "Cos Trans Logistic" către SRL "Olimp" privind încasarea datoriei contractuale, dobânzii de întârziere, clauzei penale și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 20 februarie 2019, prin care cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

Pretențiile reclamantului:

La 06 octombrie 2017 SRL "Cos Trans Logistic" a depus cererea de chemare în judecată către SRL "Olimp" cu privire la încasarea datoriei contractuale în

mărime de 15947,80 lei rezultate din contractul de transport din 06 aprilie 2017, a dobânzii legale de întârziere în mărime de 3364,74 lei, a clauzei penale în mărime de 53188,13 lei în conformitate cu clauzele contractelor de transport în litigiu, a cheltuielilor de judecată suportate în mărime de 3567,06 lei și a sumei de 5000 lei achitate pentru servicii de asistență juridică.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, conform contractului-comandă nr. 372/2 din 24 martie 2017, SRL "Olimp" a solicitat transportarea încărcăturii ce consta din plastic granulat 2,8 tone, din Germania în Moldova. Conform ofertei acceptate s-a convenit asupra prețului de 450 euro, convertiți la cursul BNM la data importului (20,7050 lei/1 euro), conform contractului, care urma să fie achitat nu mai târziu de 3 zile bancare din data livrării încărcăturii. Astfel la data de 28 martie 2017, din or. Darmstadt Republica Germania, a fost încărcată marfa, care a fost transportată în mun. Chișinău Republica Moldova. Menționează că potrivit scrisorii de trăsură (CMR) din 29 martie 2017 s-a confirmat recepționarea mărfii de către destinatarul SRL "Olimp", prin aplicarea ștampilei în rubrica 25, și lipsa pretențiilor din partea clientului. La data de 05 aprilie 2017 în adresa SRL "Olimp" a fost emisă factura nr. DAA06734681 pentru serviciile de transport internațional, în sumă de 9317,25 lei, conform cursului BNM. Factura împreună cu documentele însoțitoare au fost prezentate și semnate de către SRL "Olimp", inclusiv prin semnarea actului de predare primire a serviciilor, prin care s-a confirmat executarea obligațiilor și lipsa pretențiilor. Deși termenul limită pentru efectuarea plăților restante, în mărime de 450 euro, în baza serviciilor de transport a expirat la 08 aprilie 2017, adică la 3 zile după livrarea mărfii, SRL "Olimp" nu a achitat datoria conform contractului din 24 martie 2017. Ulterior, la data de 06 aprilie 2017 a fost primită și acceptată altă comandă pentru transportarea mărfii pentru SRL "Olimp". Conform contractului-comandă nr. 455/2 din 06 aprilie 2017, SRL "Olimp" a solicitat transportarea încărcăturii ce consta din plastic granulat 14,2 tone din Turcia, Istanbul în Moldova, Chișinău. Indică că, conform ofertei acceptate s-a convenit asupra prețului de 1650 dolari SUA, convertiți în lei la cursul BNM la data efectuării formalităților de import (19,3623 lei/1 dolar SUA), conform contractului, care urma să fie achitat nu mai târziu de 3 zile bancare din data livrării încărcăturii. Astfel la data de 07 aprilie 2017, din Turcia, Istanbul a fost încărcată marfa, care a fost transportată în Moldova. Reiterează că, conform scrisorii de trăsură (CMR) nr. 0244925 din 07 aprilie 2017 s-a confirmat recepția mărfii de către destinatarul SRL "Olimp", prin aplicarea ștampilei în rubrica 24 a

CMR și lipsa pretențiilor din partea clientului. Indică că, la data de 13 aprilie 2017 în privința SRL "Olimp" a fost emisă factura nr. DAA06734728 pentru serviciile de transport internațional în sumă de 31947,80 lei conform ratei BNM convenită în contract, act care împreună cu documentele însoțitoare au fost prezentate și semnate de către SRL "Olimp", inclusiv și semnarea actului de predare primire a serviciilor prin care s-a confirmat executarea obligațiilor și lipsa pretențiilor. Menționează că, deși termenul limită de efectuarea plăților restante, în mărime de 1650 dolari SUA, în baza serviciilor de transport a expirat la data de 16 aprilie 2017, adică la 3 zile de la livrarea mărfii realizată la data de 13 aprilie 2017, SRL "Olimp" nu a achitat plata datorată conform contractului din 24 martie 2017. În vederea respectării procedurii prealabile, în adresa SRL "Olimp" a fost expediată reclamație prealabilă din 08 septembrie 2017, primită la 13 septembrie 2017, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție returnat. Mai indică că, după solicitările înaintate, la 14 septembrie 2017 SRL "Olimp" a achitat suma de 1317,25 lei, la 15 septembrie 2017 suma de 4000 lei, la 21 septembrie 2017 suma de 20000 lei, or, până la depunerea acțiunii a rămas restantă datoria în sumă de 15947,80 lei.

La 21 martie 2018, SRL "Cos Trans Logistic" a depus cerere de concretizare a acțiunii, prin care a relatat că pârâtul după înaintarea acțiunii în judecată, SRL "Olimp" a achitat datoria de bază în baza contractelor nr. 455/2 din 06 aprilie 2017 și nr. 372/2 din 24 martie 2017 și solicitat admiterea acțiunii, cu încasarea dobânzii legale de 3590,03 lei, penalitatea în mărime de 61507,81 lei conform celor două contracte și a cheltuielilor de judecată suportate în mărime de 5519,99 lei pentru taxa de stat și 5000 lei asistență juridică.

În drept, cererea de chemare în judecată a fost întemeiată pe prevederile art. 619, 1020, 1021 Cod civil, art. art. 5, 7, 166, 167 CPC.

Aprecierea primei instanțe:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 februarie 2019 acțiunea depusă de SRL "Cos Trans Logistic" a fost admisă parțial.

S-a încasat din contul SRL "Olimp" în beneficiul SRL "Cos Trans Logistic" dobânda de întârziere în mărime de 3591,03 lei, penalitatea în mărime de 8611,81 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 366,05 lei pentru achitarea taxei de stat și 2000 lei pentru asistență juridică.

În rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

Argumentele apelantului:

La 18 martie 2019 SRL "Cos Trans Logistic" a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 20 februarie 2019, iar la 26 iunie 2019 a depus apel motivat prin care a solicitat modificarea hotărârii instanței de fond în partea ce ține penalitatea contractuală, cheltuielile de asistență juridică și cheltuielile de judecată legate de taxa de stat, cu încasarea din contul SRL "Olimp" în beneficiul SRL "Cos Trans Logistic" a penalității în mărime de 61507, 81 lei, a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei și a cheltuielilor de judecată suportate cu titlu de taxă de stat în mărime de 6710,15 lei.

În motivarea cererii de apel s-a indicat că instanța de fond a examinat superficial materialele cauzei și a emis o hotărâre bazată pe interpretarea eronată a normelor legale referitoare la pretențiile SRL "Cos Trans Logistic" admise doar în parte. Astfel, menționează că în contractul-comandă de transport nr. 372/2 din 24 martie 2017, părțile au prevăzut expres penalitatea pentru fiecare zi de întârziere, și anume 1% din suma contractului neachitată. Apelanta remarcă că reducerea clauzei penale este prevăzută de art. 630 alin. (1) Cod civil, însă în cazul reducerii clauzei penale, instanța urmează să-si motiveze soluția, făcând referire la probe. Cu toate acestea, prima instanță nu a făcut referire la nici o probă care ar putea genera aplicarea reducerii clauzei penale, limitându-se la simple declarații. Mai menționează că SRL "Olimp" este obligată să repare prejudiciul cauzat SRL "Cos Trans Logistic" ca urmare a neexecutării în termen a obligației asumate, iar în acest context, instanța de fond nu a ținut cont de interesele creditorului, emițând o hotărâre ce defavorizează SRL "Cos Trans Logistic". Suplimentar, apreciind coraportul dintre mărimea penalității stabilite, neexecutarea intenționată și mărimea prejudiciului real suportat de apelant, consideră că temeiuri pentru reducerea clauzei penale nu sunt. Suplimentar, menționează că prima instanță fără temei de fapt și de drept a dispus reducerea cheltuielilor de judecată.

În drept cererea de apel a fost întemeiată pe prevederile art. art. 358, 362, 365, 385 CPC.

La 19 martie 2019, SRL "Olimp" a depus apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 20 februarie 2019, iar la 27 iunie 2019 a depus apel motivat, solicitând casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată a SRL "Cos Trans Logistic" să fie respinsă ca neîntemeiată, sau după caz modificarea hotărârii instanței de fond, prin micșorarea clauzei penale pînă la suma de 3590,03 lei, precum și reducerea corespunzător a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de apel, s-a indicat că instanța de fond a admis încălcarea și interpretarea eronată a normelor legale aplicabile la caz, și nu a examinat cauza obiectiv și sub toate aspectele, or, instanța nu a ținut cont de argumentele SRL "Olimp" invocate în susținerea poziției sale. Astfel, instanța de judecată nu a ținut cont că la data examinării cauzei, or, chiar după depunerea acțiunii în instanță, SRL "Olimp" deja achita-se în beneficiul SRL "Cos Trans Logistic" datoria în sumă de 15947,80 lei. Consideră că potrivit circumstanțelor cauzei și normelor legale aplicabile speței, nu existau temeiuri de a încasa de la SRL "Olimp" în beneficiul SRL "Cos Trans Logistic" dobânda de întârziere și penalitatea în cuantumul stabilit de instanță, or, pârâta/apelantă SRL "Olimp" a fost disponibilă să achite clauza penală, redusă, în sumă de 3590,03 lei, doar în cazul în care vor fi prezentate probe care dovedesc prejudiciul real suportat de SRL "Cos Trans Logistic". La fel, menționează că instanța de judecată a omis să se expună din ce cauză au fost respinse argumentele SRL "Olimp" în partea ce ține de invocarea comportamentului de rea-credință a SRL "Cos Trans Logistic" în solicitarea penalității și dobânzii de întârziere pentru nerespectarea condițiilor contractuale, or, răspunderea juridică civilă contractuală a SRL "Olimp" poate fi antrenată doar atunci când este dovedită existența prejudiciului, faptei ilicite, raportului de cauzalitate și a vinovăției. SRL "Cos Trans Logistic" urma să prezinte instanței de judecată probe în privința pretinsului prejudiciu cauzat de SRL "Olimp" prin neachitarea în termen a sumelor în baza contractelor de transport din 24 martie 2017 și din 06 aprilie 2017, or, funcția clauzei penale este una de compensare, respectiv instanța de judecată urma să se expună asupra acestor aspecte. La fel, prima instanță nu a ținut cont de faptul că la data achitării sumei de 25317,25 lei, SRL "Cos Trans Logistic" nu și-a rezervat expres dreptul de a cere penalități în temeiul dispozițiilor art.626 alin.(3) Cod civil. În concluzie, remarcă că instanța de judecată a omis să se expună asupra faptului că SRL "Olimp" a întreprins acțiuni în vederea soluționării situației date pe cale extrajudiciară în acest scop fiind purtate discuții cu organul de conducere a SRL "Cos Trans Logistic", care însă s-a adresat în instanța de judecată.

În drept, cererea de apel a fost întemeiată pe prevederile art.20, 26 din Constituția RM, art.6 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și a Libertăților Fundamentale, art. art. 8, 9, 11, 14, 512, 513, 514, 626, 630 Cod civil și art. 5, 56, 60, 117, 118, 357, 358, 360, 362, 364, 365, 385, 386, 387, 388 CPC.

Ulterior, SRL "Olimp" a depus referință pe marginea apelului declarat de SRL "Cos Trans Logistic" și a solicitat respingerea cererii de apel.

Termenul legal de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin.(1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 20 februarie 2019, cererea de apel a fost depusă de SRL "Cos Trans Logistic" la 18 martie 2019, iar al SRL "Olimp" datează cu 19 martie 2019, Colegiul civil constată că ambele apeluri au fost declarate în termenul legal.

Argumentele părților în ședința instanței de apel:

În cadrul ședinței de judecată, reprezentantul apelantei SRL "Cos Trans Logistic", avocatul Gheorghe Macovei a susținut argumentele expuse în cererea de apel, solicitând admiterea apelului în baza motivelor de fapt și de drept invocate, cu casarea parțială a hotărârii instanței de fond, în partea ce ține de penalitatea contractuală, și respectiv cheltuielile de asistență juridică și cheltuielile de judecată legate de taxa de stat, și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral. Referitor la apelul declarat de către SRL "Olimp", a solicitat să fi respins ca neîntemeiat.

Reprezentantul apelantei SRL "Olimp", avocatul Bruma Sorin a solicitat admiterea cererii de apel în baza motivelor invocate în apel. Suplimentar a menționat că instanța de fond nu a luat în considerație faptul, că până la depunerea acțiunii în instanța de judecată, datoria a fost achitată parțial, iar după depunerea cererii, integral, or, suma dispusă spre încasare prin hotărârea instanței de fond, este disproporțională și nu corespunde realității. Referitor la apelul declarat de către SRL "Cos Trans Logistic", a solicitat să fi respins ca neîntemeiat.

Aprecierea instanței de apel:

Ascultând participanții la proces, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma materialelor din dosar și în raport cu argumentele apelantului, Colegiul civil consideră că ambele apeluri urmează a fi respinse, din următoarele considerente.

Potrivit art.373 alin.(1) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în

primă instanță, iar potrivit alin.(2) al aceluiași articol, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Conform art.385 alin.(1) lit.a) și c) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărîrea primei instanțe; să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărîrea primei instanțe, emițînd o nouă hotărîre.

Examinînd materialele cauzei, Colegiul civil a stabilit că la data de 24 martie 2017, SRL "Cos Trans Logistic" a primit și acceptat comanda pentru transportarea mărfii pe rute internaționale pentru SRL "Olimp".

Conform contractului-comandă nr. 372/2 din 24 martie 2017, SRL "Olimp" a solicitat transportarea încărcăturii ce consta din plastic granulat 2,8 tone, din Germania în Moldova, valoarea contractului fiind de 450 euro, prețul căruia urma a achitat în termen de trei zile din data livrării încărcăturii (f.d. 10).

Potrivit scrisorii CMR din 29 martie 2017, de către SRL "Olimp" a fost confirmată recepția mărfii, fapt confirmat prin ștampila aplicată la rubrica 25 (f.d.15).

În baza facturii nr. DAA06734681, suma pentru servicii transport internațional constituia 9317,25 lei, conform ratei BNM convenită în contract, iar potrivit actului de predare-primire nr. DAA06734681 din 05 aprilie 2017 semnat de către ambele părți a fost stabilit că în baza contractului nr. 372/2 din 24 martie 2017, suma contractului este de 9317,25 lei (f.d.12-13).

Ulterior, conform contractului-comandă nr. 455/2 din 06 aprilie 2017, clientul în persoana SRL "Olimp" a solicitat SRL "Cos Trans Logistic" transportarea încărcăturii ce constă din plastic granulat 14,2 tone, din Turcia, Istanbul în Moldova, Chișinău, prețul contractului fiind în mărime de 1650 dolari SUA, care urma să fie achitat în termen de trei zile din data livrării încărcăturii (f.d. 14).

Potrivit scrisorii CMR nr. 0244925 din 07 aprilie 2017, de către SRL "Olimp" a fost confirmată recepția mărfii, fapt confirmat prin ștampila aplicată la rubrica 24.

Totodată, în baza facturii nr. DAA06734681 s-a stabilit suma pentru servicii transport internațional în mărime de 31940,80 lei, fiind întocmit actul de predare

primire nr. DAA06734728 din 13 aprilie 2017, semnat de ambele părți s-a confirmat executarea contractului în sumă de 31940,80 lei (f.d.17-16).

Invocînd că SRL "Olimp" a înregistrat datorii la contractele nr. 372/2 din 24 martie 2017 și nr. 455/2 din 06 aprilie 2017, iar procedura prealabilă nu adus rezultatele dorite, SRL "Cos Trans Logistic" a depus cererea de chemare în judecată către SRL "Olimp", concretizată pe parcurs cu privire la încasarea dobânzii legale în mărime de 3590,03 lei, suma penalităților în mărime de 61507,81 lei conform celor două contracte, reieșind din calculele anexate și a cheltuielilor de judecată suportate în mărime de 5519,99 lei și 5000 lei asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 20 februarie 2019 acțiunea depusă de SRL "Cos Trans Logistic" a fost admisă parțial. S-a încasat din contul SRL "Olimp" în beneficiul SRL "Cos Trans Logistic" dobânda de întârziere în mărime de 3591,03 lei, penalitatea în mărime de 8611,81 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 366,05 lei pentru achitarea taxei de stat și 2000 lei pentru asistență juridică. În rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

Instanța de apel menționează că hotărîrea primei instanțe se contestă cît de SRL "Cos Trans Logistic", atît de SRL "Olimp", or, în această ordine de idei, Colegiul civil va verifica legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în conformitate cu pretențiile din apeluri.

Cu referire la normele legale aplicabile cazului dat, instanța de apel menționează că conform art.980 alin.(1) Cod civil, prin contractul de transport, o parte (cărauș, transportator) se obligă față de cealaltă parte (pasager sau client) să o transporte împreună cu bagajele ei sau, respectiv, să transporte încărcătura la locul de destinație, iar cealaltă parte se obligă să plătească remunerația convenită.

De asemenea, în temeiul pct.13 din Regulamentul transporturilor auto de mărfuri, nr. 9/12 din 09 decembrie 1999, conform contractului de transportare a mărfurilor agentul transportator se obligă să transporte mărfurile încredințate de expeditorul de mărfuri în punctul de destinație și să le transmită destinatarului mărfurilor indicat în factura de expediție, iar expeditorul de mărfuri sau alt agent economic sau cetățean confirmați prin contract de transportare se obligă să achite plata stabilită pentru transportarea mărfurilor.

În materie de drept Colegiul civil reține că în conformitate cu art.512 alin.(1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de

la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Potrivit art.513 alin.(1) Cod civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

Conform art.514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

În conformitate cu art.572 alin.(2) Cod civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Potrivit art.643 alin.(1) Cod civil, executarea stinge obligația numai în cazul în care este efectuată în modul corespunzător.

În aceeași ordine de idei, Colegiul civil menționează că potrivit art.585 Cod civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de refinanțare a BNM dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Cuantumul dobânzii legale de întârziere ce decurge din relații pecuniare, urmează a se determina ținându-se cont de prevederile art. 619 alin. (2) Cod civil, în cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Reieșind din normele de drept aplicabile la caz și circumstanțele de fapt, că SRL "Olimp" nu a respectat condițiile contractelor-comandă față de SRL "Cos Trans Logistic" și a achitat integral suma prestației, doar după înaintarea în instanță a prezentei acțiuni.

Instanța de apel consideră declarative argumentele apelanților SRL "Olimp" și SRL "Cos Trans Logistic" privind ilegalitatea și netemeinicia încasării dobânzii de întârziere în cuantumul menționat, or, potrivit circumstanțelor constatate din materialele cauzei, SRL "Olimp" a admis o întârziere față de SRL "Cos Trans Logistic" pentru perioada 08 aprilie 2017 - 21 septembrie 2017 (în baza contractului nr. 372/2 din 24 martie 2017) și pentru perioada de 16 aprilie 2017 - 27 noiembrie 2019 (în baza contractului nr. 455/2 din 06 aprilie 2017).

Astfel, Colegiul civil apreciază ca întemeiată concluzia instanței de fond privind încasarea din contul SRL "Olimp" în beneficiul SRL "Cos Trans Logistic" dobânda de întârziere în mărime de 3591,03 lei.

Cu referire la concluzia instanței de fond privind încasarea penalității pentru neexecutarea contractelor-comandă, instanța de apel menționează că potrivit art. 602 alin (1) Cod civil, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă.

Conform art.624 alin.(1) și (3) Cod civil, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun. Clauza penală poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligației garantate prin clauza penală sau a părții neexecutate.

Potrivit art.630 alin.(1) Cod civil, în cazuri excepționale, luându-se în considerare toate împrejurările, instanța de judecată poate dispune reducerea clauzei penale disproporționat de mari. La reducerea clauzei penale, trebuie să se țină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci și de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului.

La caz, Colegiul civil remarcă că SRL "Cos Trans Logistic" a solicitat încasarea de la SRL "Olimp" a penalității de întârziere în sumă de 15041,26 lei în baza contractului nr. 372/2 din 24 martie 2017, și a sumei de 46466,56 lei în baza contractului nr. 455/2 din 06 aprilie 2017.

Luînd în considerație că costurile pentru transportul mărfurilor în baza contractului nr. 372/2 din 24 martie 2017, au fost achitate pînă la depunerea cererii de chemare în judecată, achitarea fiind admisă de creditor fără rezervarea dreptului de a cere penalități în baza acestui contract, instanța de apel consideră că prima instanță întemeiat a dispus respingerea capătului de cerere privind încasarea penalității în baza contractului nr. 372/2 din 24 martie 2017, iar dat fiind faptul că penalitatea în mărime de 46466,56 lei calculată în baza contractului nr. 455/2 din 06 aprilie 2017, este exagerată și depășește semnificativ suma prestației, Colegiul civil consideră că prima instanță legal și întemeiat a diminuat suma penalității solicitate în baza contractului nr. 455/2 din 06 aprilie 2017.

Instanța de apel consideră declarative argumentele apelanților cu privire la netemeinicia hotărîrii instanței de fond în partea dispunerii încasării penalității în sumă de 8611,81 lei, SRL "Cos Trans Logistic" de o parte considerînd-o insuficientă pentru a acoperi prejudiciul transportatorului, iar SRL "Olimp" pe de

altă parte considerînd-o exagerată în raport cu datoria existentă la depunerea acțiunii în mărime de 15947,80 lei.

Or, în conceptul său clauza penală reprezintă o pedeapsă civilă și o reparație doar în măsura în care s-a produs un prejudiciu, iar scopul clauzei penale este determinarea anticipată a cuantumului despăgubirilor ce vor fi plătite de către debitor, dar nu crearea unei posibilități pentru debitor de a se libera de obligația principală, asumată printr-o altă prestație sau de îmbogățire fără justă cauză pentru creditor.

Prin prisma celor descrise, dat fiind faptul că SRL "Olimp" a admis încălcarea neîntemeiată a termenului de achitare a prestației serviciului de transport de mărfuri, Colegiul civil constată că instanța de fond întemeiat și legal a dispus încasarea sumei de 8611,81 lei cu titlu de penalitate contractuală, fără a încălca drepturile atît a SRL "Cos Trans Logistic" cît și a SRL "Olimp".

Subsecvent admiterii parțiale a acțiunii în cauză, Colegiul civil consideră că prima instanță legal și întemeiat a dispus încasarea cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat în mărime de 366,05 lei și 2000 lei asistență juridică.

Astfel, în conformitate cu art.94 alin.(1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

La caz, deși potrivit bonurilor de plată nr.1 din 05 octombrie 2017 și din 19 martie 2018, SRL "Cos Trans Logistic" a achitat taxa de stat în sumă de 3567,06 lei și respectiv 1952,93 lei, Colegiul civil consideră că instanța de fond întemeiat și legal a dispus încasarea taxei de stat în mărime de 366,05 lei, proporțional pretențiilor admise din acțiunea SRL "Cos Trans Logistic".

În aceeași ordine de idei, instanța de apel consideră declarative argumentele apelantei SRL "Cos Trans Logistic" asupra faptului că prima instanță urma să încaseze de fapt suma de 5519,99 lei, suportate real la depunerea acțiunii sunt considerate declarative, or, potrivit normelor procedurale citate supra, compensarea cheltuielilor de judecată se efectuează de către instanța de judecată, în limita pretențiilor admise din acțiune.

Mai mult ca atît, instanța de apel apreciază ca întemeiată concluzia instanței de fond și respectiv neîntemeiate argumentele apelanților SRL "Cos Trans Logistic" și SRL "Olimp" privind cuantumul cheltuielilor încasate pentru asistența juridică,

or, conform art.96 alin.(1), (1¹) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Potrivit art.63 alin.(1), (2) și (5) al Legii cu privire la avocatură nr.1260 din 19 iulie 2002, munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice și juridice; mărimea onorariului se stabilește prin acordul părților și nu poate fi schimbată de autoritățile publice sau de instanța de judecată; cheltuielile suportate în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice în organele de urmărire penală și instanțele de judecată în cauzele penale, civile și administrative se încasează concomitent cu soluționarea cauzei în fond, fără o procedură litigioasă prealabilă, Colegiul civil consideră necesar de a menționa că deciziile judecătorești pot afecta mărimea compensațiilor pe care le pot primi clienții avocaților lor pentru cheltuielile de asistență juridică.

De asemenea, prin prisma art. 41 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, pentru ca cheltuielile de asistență juridică să fie incluse în suma acordată trebuie să fie reale și necesare și să aibă un quantum rezonabil. Pornind de la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru ca costurile și cheltuielile să fie incluse în suma acordată, urmează să se stabilească dacă costurile și cheltuielile au fost necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime (Nilsen & Johnsen vs Norway).

Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a documentelor justificative de executare a contractului de prestări servicii juridice astfel încât instanța să examineze obiectiv solicitarea părții, raportând la munca nemijlocită exercitată de avocat la examinarea acțiunii și aportul acestuia la examinarea cauzei.

Prin prisma normelor citate supra, instanța de apel remarcă că potrivit legislației în vigoare, pentru determinarea quantumului compensației acordate, pentru a face o apreciere corectă, instanța de judecată urmează să țină cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența; faptul în ce măsură munca

avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză.

La caz, cu toate că conform facturii fiscale seria WH nr. 5888606 din 05 octombrie 2017, SRL "Cos Trans Logistic" a achitat BAA "M. Macovei și partenerii" suma de 5000 lei pentru prestarea serviciilor juridice, Colegiul civil menționează că litigiul dedus judecății nu prezintă un înalt grad de complexitate, existând o jurisprudență bine stabilită cu privire la examinarea unor asemenea litigii, probe noi nu au fost administrate.

Prin urmare, luând în considerație cele expuse supra, Colegiul civil apreciază ca întemeiată concluzia instanței de fond privind compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică în cuantum de 2000 lei, sumă care este considerată drept reală, necesară și rezonabilă.

Cu referire la cumulul argumentelor apelanților SRL "Cos Trans Logistic" și SRL "Olimp", instanța de apel remarcă că conform prevederilor art.372 alin.(1) CPC, părțile și alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă au fost în imposibilitatea să o facă la examinarea pricinii în primă instanță.

De asemenea, instanța consideră necesar de a concretiza că instanța de apel în esența sa este o continuare a instanței de fond, astfel circumstanțele și probele care nu au putut fi prezentate în prima instanță, dar au o importanță majoră în soluționarea litigiului urmează să fie prezentate în instanța de apel.

Astfel, pe lângă faptul că argumentele apelului nu se referă la încălcarea esențială de către prima instanță a unor prevederi legale, Colegiul civil reține că apelurile declarate nu conțin careva argumente întemeiate, în urma cărora s-ar constata netemeinicia hotărârii primei instanțe, or, în apeluri s-au indicat aceleași argumente care se referă la starea de fapt, care au fost invocate în prima instanță și cărora le-a fost dată apreciere corectă.

În același sens, instanța de apel menționează că prima instanță a examinat pricina, în coroborare cu prevederile legislației în vigoare, desfășurând examinarea litigiului pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, organizând procesul astfel încât părțile au avut posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și

persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței, respectiv acordând posibilitate participanților la proces de a-și expune poziția, totodată păstrându-și imparțialitatea și obiectivitatea, creînd condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.

Distinct de cele indicate, instanța de apel, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza *Rebait și alții vs France nr.26561/1995*, unde Comisia a menționat că ”... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în cererile de apel, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural.

Astfel, luând în considerație circumstanțele de fapt constatate și normele de drept reținute, Colegiul civil ajunge la concluzia că apelurile declarate de SRL ”Cos Trans Logistic” și SRL ”Olimp” sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse.

În conformitate cu art.385 alin. (1) lit. a), art. 389-390, 394 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se resping apelurile declarate de SRL ”Cos Trans Logistic” și SRL ”Olimp”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 februarie 2019, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL ”Cos Trans Logistic” către SRL ”Olimp” privind încasarea datoriei contractuale, dobânzii de întârziere, clauzei penale și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă din momentul pronunțării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele ședinței, judecătorul

Natalia
Simciuc

Judecătorii
Liuba Pruteanu

Olga
Cojocaru